

Truienaar laat reusachtig skelet op dino's vissen tijdens de Biënnale in Venetië

Tom Herck: "Als mensen op het Canal Grande komen aanvaren, hoop ik in de eerste plaats dat ze verrast zijn. Dat ze onder de indruk geraken. Wat de reactie in de kunstwereld gaat zijn, interesseert me minder." © Sven Dillen

"Ik ben ambitieus." Dixit de Truiense kunstenaar Tom Herck. Dat zal wel: anders realiseer je geen project van 500.000 euro met een tien meter hoog skelet langs het Canal Grande in Venetië.

Christof Rutten

Op 20 april is het zover: dan opent de 60ste editie van de Biënnale van Venetië, nog altijd hét meest precieuzeste kunstevenement ter wereld. Dit jaar zullen twee Limburgers er werk tonen. Naast 'vaste klant' Koen Vanmechelen zal ook Truienaar Tom Herck (39) er present zijn. En zijn werk zal opvallen. Een skelet van een mens - tien meter hoog - zit op een stoel te vissen. Hij heeft beet: hij haalt een dino uit het Canal Grande, een plesiosauriër. De plek waar de sculptuur komt te staan, kan ook tellen: vlak bij de Academiabrug, een van de drie grote bruggen over het met prachtige palazzo's omgeven kanaal in de Dogestad. Een hotspot in de toeristische en culturele hotspot die *La Serenissima* sowieso al is. En dat nog meer tijdens de Biënnale.

Arrogant beest

"Mijn werk draait vaak rond ijdelheid, vergankelijkheid en verval", zegt Herck. "Mijn kaartenhuis in Sint-Truiden verwijst naar imperiums die in elkaar storten, zoals een kaartenhuisje. Nu wilde ik rond het hele menselijke werken. Vergeleken met de dinosaurussen, die miljoenen jaren over de aarde hebben geheerst, is de periode van homo sapiens op deze bol maar kort, iets van 300.000 jaar. Toch voelen wij ons superieur", gaat Herck voort. "Wij zijn de arrogantste diersoort die op de wereld heeft rondgelopen, een soort die bovendien veel heeft kapotgemaakt. De dino die wordt opgevoerd, is met 3,5 meter op ware grootte. De visser is véél groter: een symbool voor hoe 'groot' de mens zich waant. En waar gaan we als mens naartoe, met evoluties als kunstmatige intelligentie? Gaan we een volgende stap tegemoet waarin we niet meer homo sapiens zullen zijn, maar iets anders, een volgende fase?"

Om een project op zo'n schaal geflikt te krijgen, moet je een keikop zijn. "Ik ben ambitieus. In mijn hoofd was er al sinds mijn jongste jeugd jaren het plan en de wens om kunstenaar te worden", geeft de Truienaar toe. "Ik wilde altijd al een geslaagde carrière uitbouwen in binnenland én buitenland. Ik had een paar grote doelen voor ogen: ik wilde per se op Burning Man in de VS geraken én in Venetië tijdens de Biënnale. Burning Man is me enkele

jaren geleden gelukt, als tweede Belgische deelnemer nadat Jan Kriekels er met Arne Quinze was geweest. Over de Biënnale wordt altijd gezegd dat als je daar je ding kan tonen, je het gemaakt hebt. Dat is volgens mij niet zo, maar toch: zo zit dat in de hoofden van de mensen. Ik wilde het in ieder geval realiseren voor mijn 40ste. Ik ben nu 39. Dus een half jaar voordat ik 40 word, zal ik er tentoonstellen."

Zijn sculptuur - officiële naam: *Once we ruled the world* - zal er te zien zijn in het parallelle programma van de biënnale. "De kunstenaars die tentoonstellen in de nationale paviljoens worden geselecteerd door de overheid. Daarnaast is er een groot nevenprogramma. Ik ben via een connectie van Jan Fabre bij een privé-eigenaar uitgekomen die een palazzo met tuin heeft langs het Canal Grande. Ik ben drie jaar met dit project bezig geweest. Twee jaar geleden heb ik de plek kunnen reserveren. Het liefste wat ik doe, is kunst tonen in de publieke ruimte. Omdat het zo'n groot werk is, had ik voldoende plaats nodig. Dan blijven er maar een paar opties over, en het Palazzo Balbi Valier was daar één van."

Zwemmen of verzuipen

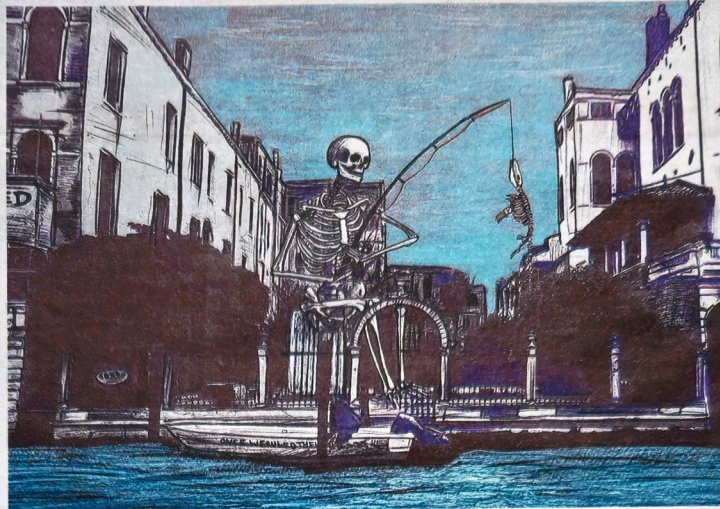
Maar dan komen de gigantische kosten om de hoek kijken. "Ik dacht dat het met 250.000 euro wel zou lukken, maar in totaal heeft het eerder 400.000 tot 500.000 euro gekost om dit te kunnen realiseren. Geld dat ik niet heb. Ik werk niet samen met instituten of gerenommeerde curatoren of galerijen. Dit doen slagen, was niet makkelijk. Daarom moet ik risico's pakken en opofferingen doen: het is zwemmen of verzuipen. Heb je mijn auto zien staan buiten? Een wrak, 3.000 euro gekost. De helft van de waarschuwingslampjes lichten op, elke keer als ik ermee vertrek. Dus heb ik werken verkocht, wat ongeveer een derde van het nodige bedrag heeft opgeleverd. Daarnaast ben ik met sponsors gaan werken. De vislijn: gesponsord. De bronsgieter in Oost-Vlaanderen die het beeld aan het gieten is: voor de helft door hem gesponsord. Het vervoer: gesponsord. Zelfs de wijn op de receptie gaat via een sponsor." Hij vertelt het in zijn atelier in Sint-Truiden. Een onder-

"Ik heb geen zin om te wachten tot ik 70 ben en een curator op me afstapt die een expo met me wil doen. Ik doe het liever zelf. Nú"

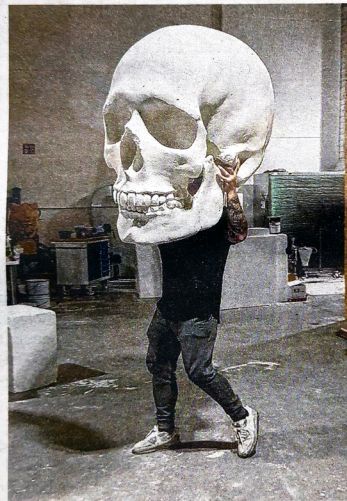
Tom Herck

grondse stek op het industrieterrein. Daar hangt zijn gekruisigde koe tegen de muur en veel van zijn andere werken. Ook een aantal met dino's. Geschilderde houten medaillons bijvoorbeeld. "Dat zijn de werken die ik verkoop", zegt Herck. "Mensen komen naar mijn atelier. Ik leg hen uit waar mijn project over gaat, leid ze rond. De medaillons, de tekeningen, de schetsen ... Als ze geïnteresseerd zijn, kan het zijn dat ze me steunen om te realiseren wat ik in mijn hoofd heb. Zo sprokkel ik het geld bij elkaar."

"Kunst maken is voor mij een passie. Een ondernemer ben ik niet. Ik heb nooit een businessplan gehad. Maar je moet op een bepaald moment wel een beetje leren ondernemen als je dit wil realiseren. Trouwens: de

Een conceptuele tekening van het reusachtige skelet langs het water in Venetië.
© Tom Herck

De verschillende delen van het reusachtige skelet. De schedel van de reus is gebaseerd op een scan van het hoofd van de Truiense kunstenaar.
© RR

schedel van de reus is gebaseerd op mijn hoofd. Ik heb een scan laten nemen. Die zie je ook terug in werken die ik verkoop. Toen ik dat gedaan had, belde de dokter me op: bleek dat ik een cyste in mijn hoofd had zitten van 2 centimeter groot. Niet kwaadaardig, gelukkig, maar dan sta je toch ook even stil bij je eigen vergankelijkheid." Geen ondernemer van nature dus. En wat Herck ook niet is: een architect of ingenieur. "Bij een werk van die grootte - en dan nog eens op een openbare plek - komen tal van restricties en regels kijken. Het moet bijvoorbeeld tegen windvlagen kunnen. Het moet op een stevige fundering staan. Ingenieurs en architecten zien me niet graag komen, want ik zie een werk in mijn hoofd, maar van praktische *shit* ken ik niks. Dat moeten zij allemaal berekenen. Met volledig in België uitgetekende plannen ben ik naar Venetië getrokken, maar ook daar moet dan alles nog door commissies en deskundigen goedgekeurd worden. Dat kost dan ook weer geld."

Eerst in Sint-Truiden

Doorheen die hele molen is hij zo goed als. Maar de primeur, die is niet voor Venetië, maar voor ... Sint-Truiden. "Het werk zal vanaf 15 maart getoond worden aan het kasteel van Ordingen. Daar is een gracht - zodat het skelet er kan vissen - en ik vind het een mooie plek. Ik ben een Truienaar en heb regelmatig projecten gedaan met de mensen van het Kasteel van Ordingen waarop ik trots ben, dus de keuze leek me logisch."

Of het nu daar is of later in Venetië: hij zegt dat hij met het werk een dialoog op gang wil brengen. "Als mensen op het Canal Grande komen aanvaren, hoop ik in de eerste plaats dat ze verrast zijn. Dat ze onder de indruk geraken. Wat de reactie in de kunstwereld gaat zijn, interesseert me minder. De kunstwereld lijkt open en tolerant, maar zit ook vol regeltjes en vol mensen die je zagezegd moet kennen. Ik heb geen zin om te wachten tot ik 70 ben en een curator op me afstapt die een expo met me wil doen. Ik doe het liever zelf. Nú."

We werpen op dat deze sculptuur minder controversieel is dan zijn eerdere werk. Over zijn gekruisigde koe in de Loonse Gasthuiskapel vloeiden tonnen inkt nadat er protest kwam van (extreem) christelijke gezelschappen. "Het schopt minder in je gezicht, ja. Ik denk eerder dat het skelet een iconische eigenschap kan krijgen. Want ik zie dit als het begin. Met *Once we ruled the world* wil ik het skelet ook op andere plekken tonen, telkens met dino en telkens aangepast aan de plek waar het te zien zal zijn."

Zoals we zien op een tekening in zijn atelier: het skelet op wandel met een triceratops aan de leiband. Maar waar dan, als je Burning Man en Venetië al kan afvinken? Herck antwoordt onmiddellijk: "Ik denk wel eens aan het Louvre."

Vanaf 15/3 Kasteel van Ordingen, 20/4 t.e.m. 24/11 Palazzo Balbi Valier in Venetië. Info: www.owrtw.com